

САНААЛОХ

Х а н ы а т

1931 сүл алтынны
15 күнүттөн тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҒЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОНУОННААҒЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 46 (6494).

1937 сүл. Муус устар 16 күнэ.
ЧЭПНИЭР

Сыаната
3 харчы.

Төрдүс, Эппиэттээх

Үөрөх дылын үс чыппэро түмүтүнэ. Үөрөтүн-
итин үлэтнэр көтүтүүдөр, туохха болдомтону ор-
дук ууруохха наадатын туһунан көпсөтөргө төрүөт
элбэх.

Уларыта тутуу, үлэ хаачыстыбата оскуолаба,
туох ханнын иннинэ, учууталтан тутулуктаах. Кини
теоретическай уонна методическай бөлөмүттөн, үлэ-
дэ айымнылаах сыһыаньтан. Норуот үөрөтүн-
итин үлэтинтэрин республикатааҕы IX съездэра бол-
домтону уруогу бизэрин методикатын тулсарыта
туһайда. Билигин оройуонга 60-тан тахса учуу-
таа «Хас биридин уруогу—аһаас уруок таһымы-
гар!» диэн девизинэн үлэтир. Учууталлар кур-
тарга, семинардарга сылдьан биликтэрин үрдэти-
нээлэр. Кулун тутарга уонна муус устарга барыта
30 учуутал курстарга үөрэни бастаан итабын
барда. Улахан болдомто оҕону дыа-кэргэннэ ил-
тингэ уурулуна. Бу күнүсүрө оскуолаларга «Ос-
куола, дыа-кэргэн уонна общественность биригэ
үлэлээһиннэрин салтым бөгөртүтүү» диэн темара
научнай-практическай конференциялар ытылаллар.
Педколлектив соругунан ити үлэни, төрөтүнн
барытын үөрөтүнгэ-итингэ көдүүсүтээхтик туһаныы
буолуохтаах.

Үөрөх дылын устата ытыллыбыт бэрэбиркэ-
лэр чуолаан итинэн элбэх итэстэр баалларын
арыйдылар. Кытаанах, Сыланг, Хаахсыт орто уон-
на Болтоно адыс кылаастаах оскуолаларыгар үөрэ-
нээччилэр биликтэре математикага, нуучча уонна
саха тылларыгар уонна литератураларыгар таһы-
нах. Итиннэхэ сүрүн бириччиннэрин алын кылаас-
тарга көтүтүүлээх оҕолору кытта үлэ мөлтөбө бу-
лар. Атын өттүнөн уруон биримэстии көдүүсүтээ-
хтик туһаннаахха, практикай кылаастаах буолуу-
ларын ситиһиэххэ. Бил ыһыгар чуолаан ити пред-
меттэргэ уонна химияга, физикага атыс, сэттис
уонна тохсус кылаастарга РСФСР Үөрөтүн минис-
терствотын төһсүнэн хонтуруолунай үлэлэр уонна
экзаменнар ытыллыахтара. Маннаха бэлэмнэни
бу күнүсүрө күүһүрдүлүөхтээх.

Онуе уонна ахыс кылаастарга экзаменнарга бэ-
лэмнэни, сүрүннээн, олуһуу ыһаа саалаамыта.
Болдомтону аһардас үөрэнээччи биликтингэр эрэ
буолбанка, ол билин итэҕаллаах, хаачыстыбалаах
буолуутугар ууруохха. Оскуоланы бүтэрээччилэр
кытта ордук элбэхтик көпсөтүөххэ, кини олоххо
сыалын-соругун ордук топчулуохха. Итинэн сибээс-
тээн оскуолаларга идээ туһаайым үлэтин түмү-
тэрин, көдүүһүн өссө төгүл ырытан көрүөххэ.
Дьинэр, бу хайысханан үлэ көрдөбүтэ ырааһынан
эппиэттээбэт. Саҕаны көрдүөххэ, тобулуохха.

Быйыл үһүс, төрдүс уонна бөһс кылаастар үө-
рэнээччилэрэ аан бастаан экзамен туттарыахтара.
Итиннэхэ оҕолору психологическай бэлэмнээһингэ
болдомтолоохтук сыһыаннаһахха.

«Саха АССР территориятыгар уулуссаларга, об-
щественай мистэлэргэ оҕолор уонна обурсу оҕо-
лор туттуна сылдьыларын быраабылата» систэти-
гэр киирдэ. Кини бары пууһуна кытаанахтык ту-
туулуларыгар педколлектив, төрөппүт уонна об-
щественность бүтүүнэ кыһамыһытын ууруохтаах.
Үөрэнээччилэр ортолоругар Быраабыла ис хоһоонун
ырытан үөрэтин, өйдөтүү үлэтэ күүсэ ытыл-
лаахтаах.

Төрдүс чыппэр атын уратытынан үөрэнээччилэр
сайынты сыһыаннарын болпурорун быһаарыы,
чуолкайдааһын буолар. Ааспыт сыллаахха бэлэм-
нэни үлэ кылаастаах сорох лааһырдар хойутаан
аһыллыбыттара, сорохтор үлэни туран, көрдөбүл-
гэ эппиэттээбэтэринэн, сабыллыбыттара. Ити үө-
рөтүн-итин үлэтингэр улахан охсуулаарын бары
билэбит. Онон педколлективтар уонна базовай ха-
һаайыстыбалар, предприятиелар күүһү, сүбэни
биригэ түмэн ааспыт сиил итэстэрин туоратар
дыһааллары ылаалара эрэйиллэр. Лааһырдар үлэ-
ларин идээ туһаайыы үлэтингэр ордук ыкса чуҕа-
батыахха. Оҕолору үлэтинг күүс эрэ курдук көр-
бөккө, минилэр бу үлэни ис сүрэхтэриттан таһыы-
ларын, кини төрүтэрин баһылыыларын курдук
гына усуллубууһу тэрийиэххэ. Итиннэхэ улахан
көмөч базовай хаһаайыстыбалар оҕордохторун
сөп. Кинилэр айымнылаах толкуйдаан, кы-
һамыһыларын элбэх тутулуктаах. Үөрэнээччилэр
производственной биригээдэлэрин бөдөрөккө ыл-
ларын сабалыырга уолдыта. Үлэ прогрессивнай
ныматын оро оскуолаба үөрэнэр сылларыттан
өйдөөһүнэ, ылымныта кини олоххо бэлэмнэни-
тигэр бири боччумнаах хардыһынан буолуоҕа.

Үөрөх дылын бүтэһин, төрдүс чыппэро хас
биридингит үлэтин түмүгүн таһаарар, чэмчөтөр,
Оттон ол хас биридингиттэн эппиэттээх, тө-
рөһиннээх, кэскиллээхтик толкуйдуур буолууну
эрэйэр.

УЛУУ ОКТЯБРЬ 70
сылыгар аналлаах
деловой көрсүһүүлэр
эстафеталара Орджоникид-
зевскай оройуонга ыы-
тыллына. Билин оро-
йуоммут официальной
делегациятын ССКП рай-
комун бастаагы секретара
Г. М. Сысолатин саҕай-
да.

Делегациябыт тийдэ-
һин күн бойуоһун аһаан
аат уонна Серге Орджон-
икидзе пааматынньыта-
рыгар векторлар уушта-
лаата. Төлөнөөх револю-
ционер Серге Орджон-
икидзе олоһун дьэтингэр
тэриллэбит музейга сы-
рытыһынан, бу үлэ-дү-
чулаах государственнай
деятель олоһун, үлэтин
кытары баһыһынарди-
лар.

Олоһу-дьаһаҥы хап-
тымны оройуоннааҕы уп-
равлениетыгар, типогра-

фияда үлэ процеһын түр-
гөтөтин прогрессивнай
нымаларын көрдөрүлэр.
Ити күн оройуонмут
уран тарбахтаахтарын
үлэлэрин быһастаата
аһыллына. Онуо Е. Пи-
нигина, М. Новгородова,
Д. Козлова, А. Ногови-
цына саха норуотун ма-

Орджоникидзевскайга —Чурапчы күннэрэ

териальной культуран
үтүө үлэстэрин иһэри-
мит үлэлэр, художник,
К. Колесов паннолара,
уруһундара көрдөрүлү-
нүлэр.

Күннэтин «Носмос»
кинотеатрга Чурапчы
Күннэрин аһын үөрүү-
лээх церемониятыгар
ССКП Орджоникидзе-
вскай оройуоннааҕы ко-
митетин бастаагы секре-
тарга Варламова Мария
Инокентьевна доһордо-
буу эстафетата бу хар-
дарыта байыһыны саа-
май тыһыһахтан тыһы-

наах формата буолар
диэн бэлэһэтэ.

ССКП райкомун баста-
агы секретара Сысолатин
Г. М. оройуонмут оло-
дуун туһунан көпсөтө
уонна түмүгэр бу пози-
тическай характеристаах
доһордуу көрсүһүүлэр
үлэтинтэрин интернацио-

нальнай китингэ көлөр
дөттүгэр көдүүсүтээхтик
туһаналлыахтара дьэ.

Доһордоһуу бизэрин
кыттылаахтара оройуон-
мут концерны көрөхсөн
көрдүлэр. «Дьэһэрэгэй»
оҕо үлгүү, ырыа ансам-
блын, «Нэйин» (ВИА)
коллективин толоруула-
рын ордук чуҕастык
ылыннылар. Истин көр-
сүһүү түмүктэнигингэр
пионердар сүрүн кини-
рөһнэр, оройуонмут де-
легациятын кыттылаах-
тарыгар тыһыһах сибэк-
килэри туттартаатылар.

Деловой көрсүһүү эс-
тафетатын иһис күнүгэр
билигин делегациябыт
иһи бөлөхкө хайдан оро-
йуон производственной
комплекттарын, пред-
приятеларын көрүтөлээ-
тэ. Бастаагы бөлөх Мох-
соволлохтооһу произ-
водственной комплекс
баарадай тутууларыгар—
цементэй уонна кирпич-
чэ заводтарыгар, Б-һис
пүөмэрдээх автоколонна
объектарыгар—сырытта.
Саха сирин индустрия-
тын бири модун тирэти-
ни буолар Мохсовол-
лохтооһу производ-
ственной комплекс били-
гини улаханлык астын-
нарда. Онон рабочай кол-
лективтар үлэтинг уон-
на сыһыанар усуллубу-
йаларын бэйэлэрэ оҕос-
тубуттара көрөхсөттэ.

Иһис бөлөх Республи-
катааҕы учууталлар идэ-
лэрин үрдэтэр институт
Ой дьин базовай оскуо-
лалар уонна научнай
төрүккэ олоһуран үлэ-
лиир, үрдүк үлүүнү
ылар. Покровский ады
опытнай хаһаайыстыбага
сырытта.

Чурапчы күннэрин тү-
мүктэһин ССКП Орджон-
икидзевскайдаагы рай-
комун дьэтингэр буолла.

Доһордоһуу Күннэрэ
билин үлэһэ, револю-
ционнай, бөһс-хон уонна
интернациональнай үлэ-
төрбөтин салтым байы-
таллар.

Сэмэн ТУМАТ.

Снимоктарга: Серге
Орджоникидзе пама-
тынньыга; Чурапчы де-
легацията С. Орджон-
икидзе пааматынньыгар
венок уулар.

А. Макаров фотолара.

БАСТЫННАРТАН БАСТЫНҒЫ ААТТЫЛЛАР

Быйбар иннинээҕи муннахтан репортаж

ЧАКЫР. Муус устар
13 күнэ. Күнэ 8 чаас.
Култура дьэтингэр эдэ-
риттан кырдыаһыгар
тийэ муһунулар. Өрү-
күһэһин, оройуу-чө-
йүү...

—Бүтүн билин 36
М-дээх быйбардыр уо-
нуунтан оройуоннааҕы
Советна депутата кан-
дидаты туруоруохтаахтыт,
—отделение салыаачы-
ларыттан биридэстэра М.
М. Кириллин муннааҕы
куду-хады сагалыыр.

Партия райкомун бас-
таагы секретара Г. М.
Сысолатин быйылгы
быйбар уратыларын би-
лиһиннэрэр. Оттон саа-
май долгугуулаах түгэи
—депутатка кандидаты
туруоруу сагаланар.

—Кимнэхэ туох эти
баарый? —председатель
сааланы эриччи нөрөр.
Дьон мангай утаа бэйэ-
бэйэлэрин кэтэһиспиттин
сагата суох олоһоллор.
Оттон рабочай И. А. Егор-
ов трибунада сулбу
ойон тахсар.

—Мин депутатка кан-
дидатынан отделение ме-
ханизмы Марков Влади-
мир Васильевичи туруо-
рарга өтөбүн. Механиз-
тордар үлэ сага, прогрес-

сивнай кыматын—бири-
гээдэнэн бөдөрөттэһингэ
киридилэр. Ааспыт сыл-
лаады былааннарын 128
бырыһыан толорбуттара,
Владимир кыһамнылаах,
наһаа үлэтинг иһи. Об-
щественник,—диэн кини
туруорбут кандидатура-
тын көмүскэстэ. Дьон
ону көтөөх ытыс тыһы-
нан биһэртэтэллэр.

Трибунада учуутал Л.
П. Сысолатина тахсар.
Кини, депутатка канди-
датынан шофер Иосиф
Егорович Адамовы ту-
руорар. Кини үлэтин,
киһи быһыһынан хайда-
һын деловой быһыһа-
майгыта аһаастык көп-
сиир: «1986 сылга оро-
йуон чемпион-шофера...
Механизатордар ортолор-
угар улахан авторитет-
таах... Культурнай-сыр-
датар үлэһэ мэлдьи кө-
мөлөһөр... 4 оҕо амарах
аһата...»

Дьон: «Дьэ эрэ, Мар-
ковка күүстээх утарыла-
һааччы көһүнэ ээ»,—
диэн суугунаһа түһэллэр.

Сүөһү китингэ бири-
гээдирэ А. С. Кирилли-
на иһи кандидаттары
кытары Саппыа ферма
манньыксытын Н. Г.

Адамовы сырыһынаарар.
Кини—коммунистическай
үлэ ударнига, салайар
фермата бастын үлэһэ-
дирин биллэр. Николай
Гаврильевич үлэ саамай
нарахан учаастагар—ту-
һуу бургунастары үтүр-
дүүтэ сылдьар. Дьон ону
истэн: «Ити эмиз бэрт
сөптөөх иһи»,—дэһэл-
лэр. Сорох-сорохтор:
«Хайаларыгар куоласт-
тыах баҕайыбытый?»—
дэһэн муһаараллар.

—Өссө ким баарый?—
председатель ыһытар.
Онуоха хонуу биригэ-
дыһирэ Н. И. Неустроев
тахсан, депутатка канди-
датынан төрдүс киһинэн
Е. К. Ерикееви туруо-
рар. «Иһини өйдөөх-са-
наалаах бастын тракто-
рист»,—диэн кылаастык
характеристикалыыр.

Иһинэн кандидаттары
туруоруу сабыллар. Бол-
пуростары бизэрин кэп-
нитин көпсөтин сагалар.
Ону отделение уп-
равляющага Г. Г. Кузь-
мин аһар.

—Владимир Василье-
вич үлэтинг-хамнаһы-
гар, кырдык, үтүгэй. Ол
эрээри кини дьону кытта
көпсөтингэ, туруорууга

мөлтөх. Оттон билинхэ
кирсэн иһэр кытаанах,
ирдэбиллээх киһи наада.
Ити хаачыстыбалар толо-
ру Ерикеевкэ бааллар.
Онон куоластытын ки-
һинэхэ биһэргитигэр ыҥы-
рабын,—диэр кини. Пен-
сионердар К. Н. Миро-
нов, Н. Д. Алексеев,
нормочех үлэһитэ К. П.
Данилов эмиз Ерикеев
ордук ылымнарымтыа
тыһылааһын-эстөөһүн, тэ-
рийэр дьобурдааһын, ир-
дэбиллээһин бэлэһэтэи
туран, кини иһи куола-
һы биһэргэ көрдөһө-
лөр. Үлэ ветерана В. Г.
Титов Марков оройуон
киһингэр элбэхтэ кини-
ринэн кини таһыллара
ордугун туһунан эгэр.
Ыанньыксыт А. Е. Ми-
ронова И. Е. Адамовка
куоластыырга ыгытар.

Аһаас куоластааһын
сагаланар. Егор Констан-
тинович Ерикеев хайла-
рынааһар да элбэх—79
куолаһы ылан, депутатка
кандидатынан туруорул-
лар. Эһэрэлиһити Дьон
бары даһаны үөрэллэр-
котоллор, сүргэлэрэ кө-
төбүллэр.

Л. УНАРОВА.
«СО» анализ, корр.

уонна инженеризэ-техническ
үлэһиттэриттэн.

Народный депутаттар оройуоннаабы Советтарын быыбарыгар уокуруктардаабы быыбар комиссиялара

(Бүтүүтэ, Итиннэ 2-с стр. көр).

Захарова Иоргина Михайловна — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Посельский Андрей Николаевич — чилиэн, дыаа-уот, коммунальнай хаһаайыстыба производствоттэн, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Никитин Константин Николаевич — чилиэн, «Якутагропромстрой» мехколлоннатын рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Попов Иван Николаевич — чилиэн, «Якутагропромстрой» мехколлоннатын рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Турантаев Сергей Лазарьевич — чилиэн, «Агропромхимия» рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

41 №-дээх быыбардыр уокурук

Макаров Василий Алексеевич — председатель, сэрин уонна үлэ ветераннарын оройуоннаабы советтарыттан.

Сидцев Афанасий Алексеевич — председатель, солбуйааччы, оройуоннаабы коммунистическай тэрилтэттэн.

Гуляева Анна Ильинична — секретарь, «Якутагропромстрой» мехколлоннатын рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Филиппова Матрена Михайловна — чилиэн, культура улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Ефремов Афанасий Афанасьевич — чилиэн, дыаа-уот, коммунальнай хаһаайыстыба производствоттэн, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Маркова Марфа Еремеевна — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Антипина Антонина Аркадьевна — чилиэн, госагропромы улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Аммосов Егор Егорович — чилиэн, госагропром улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Максимов Михаил Васильевич — чилиэн, үөрэх, үрдүкү оскуола уонна научнай учреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

42 №-дээх быыбардыр уокурук

Марков Егор Афанасьевич — председатель, сэрин уонна үлэ ветераннарын оройуоннаабы советтарыттан.

Дьячковский Василий Николаевич — председатель, солбуйааччы, оройуоннаабы коммунистическай тэрилтэттэн.

Сидорова Мария Алексеевна — секретарь, үөрэх, үрдүкү оскуола уонна научнай учреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Теплоухов Илья Васильевич

— чилиэн, олох-дьаһаабы хааччыйыы производствоттэн, управлениетын рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Дорофеев Олег Афанасьевич — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Посельская Надежда Николаевна — чилиэн, оройуоннаабы кинн балыыһа рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Новгородова Анна Ванфатьевна — чилиэн, үөрэх, үрдүкү оскуола уонна научнай учреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Антипина Февронья Семёновна — чилиэн, дыахталлар оройуоннаабы советтарыттан.

Монастырев Данил Дмитриевич — чилиэн, оройуоннаабы кинн балыыһа рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

43 №-дээх быыбардыр уокурук

Сибирякова Зоя Николаевна — председатель, оройуоннаабы коммунистическай тэрилтэттэн.

Чичагин Павел Спартан Николаевич — председатель, солбуйааччы, культура улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Ефимова Мария Петровна — секретарь, олох-дьаһаабы хааччыйы производствоттэн, управлениетын рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Аржакова Розалия Алексеевна — чилиэн, дыахталлар оройуоннаабы советтарыттан.

Кузьмин Афанасий Васильевич — чилиэн, лесозаготовительнай рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна научнай-техникай улаһиттариттан.

Шестакова Акулина Васильевна — чилиэн, «Якутагропромстрой» мехколлоннатын рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Коркина Вера Николаевна — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Достарев Иван Иванович — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Наларионов Иван Васильевич — чилиэн, өрөмүөнүүр-техникай предприниматель рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

44 №-дээх быыбардыр уокурук

Массаев Петр Михайлович — председатель, оройуоннаабы коммунистическай тэрилтэттэн.

Борисова Елизавета Петровна — председатель, солбуйааччы, дыахталлар оройуоннаабы советтарыттан.

Смирникова Анастасия Михайловна — секретарь, культура улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Васильева Лена Егоровна — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Оконешникова Наталья Гаврильевна — чилиэн, үөрэх, үрдүкү оскуола уонна научнай учреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Попов Василий Васильевич — чилиэн, оройуоннаабы коммунистическай тэрилтэттэн.

Васильева Галина Михайловна — чилиэн, госучреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Макаров Иван Иванович — чилиэн, ит-хут комбинатын рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Макаров Александр Егорович — чилиэн, оройуоннаабы «Сага олох» хаһыат улаһиттарин коллективиттан.

45 №-дээх быыбардыр уокурук

Кривошапкин Николай Григорьевич — председатель, оройуоннаабы коммунистическай тэрилтэттэн.

Слепцов Николай Васильевич — председатель, солбуйааччы, сэрин уонна үлэ ветераннарын оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Филиппова Любовь Иннокентьевна — секретарь, госагропром улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Лазарев Владимир Корнилович — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Филиппова Маргарита Семёновна — чилиэн, үөрэх, үрдүкү оскуола уонна научнай учреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Драгунов Владимир Гаврильевич — чилиэн, «Якуткоммунаэнерго» рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Ортозов Николай Николаевич — чилиэн, майы таҕастыыр комбинат рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Козлова Дария Семёновна — чилиэн, оройуоннаабы «Сага олох» хаһыат редакциятын улаһиттарин коллективиттан.

Аммосов Николай Николаевич — чилиэн, госагропром улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

46 №-дээх быыбардыр уокурук

Максимов Николай Федотович — председатель, оройуоннаабы коммунистическай тэрилтэттэн.

Дмитриев Василий Васильевич — председатель, солбуйааччы, майы таҕастыыр комбинат рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Матвеева Людмила Павловна — секретарь, госагропром улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Монастырева Мария Гурьевна — чилиэн, дыахталлар оройуоннаабы советтарыттан.

Новгородов Николай Иннокентьевич — чилиэн, сэрин уонна үлэ ветераннарын оройуоннаабы советтарыттан.

Попова Фекла Андреевна — чилиэн, майы таҕастыыр комбинат рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Чепалов Дмитрий Федорович — чилиэн, майы таҕастыыр комбинат рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Данилова Надежда Константиновна — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Захаров Константин Еремеевич — чилиэн, суолу өрөмүөнүүр-техникай предприниматель рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан.

нуур-тутар участан рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

47 №-дээх быыбардыр уокурук

Винокурова Людмила Михайловна — председатель, оройуоннаабы коммунистическай тэрилтэттэн.

Постников Константин Сергеевич — председатель, солбуйааччы, үөрэх, үрдүкү оскуола уонна научнай учреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Неустроева Мария Викторовна — секретарь, үөрэх, үрдүкү оскуола уонна научнай учреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Кривошапкина Анна Николаевна — чилиэн, үөрэх, үрдүкү оскуола уонна научнай учреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

Макарова Екатерина Гаврильевна — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Егоров Александр Семёнович — чилиэн, Чуралчы интернат-оскуолатын педагогическай уонна техникай улаһиттарин коллективиттан.

Ермолаев Василий Федотович — чилиэн, сэрин уонна үлэ ветераннарын оройуоннаабы советтарыттан.

Старостин Сергей Григорьевич — чилиэн, сэрин уонна үлэ ветераннарын оройуоннаабы советтарыттан.

Михайлов Иннокентий Романович — чилиэн, үөрэх, үрдүкү оскуола уонна научнай учреждениелар улаһиттарин профсоюзун оройуоннаабы тэрилтэттэн.

48 №-дээх быыбардыр уокурук

Андросов Иван Михайлович — председатель, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Федулов Петр Петрович — председатель, солбуйааччы, аэропорт рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Слепцова Вера Ильинична — секретарь, оройуоннаабы коммунистическай тэрилтэттэн.

Новгородов Семен Дмитриевич — чилиэн, суолу өрөмүөнүүр-тутар участан рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Архипов Егор Егорович — чилиэн, суолу өрөмүөнүүр-тутар участан рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Захаров Алексей Еремеевич — чилиэн, оройуоннаабы комсомольскай тэрилтэттэн.

Вехтеева Татьяна Николаевна — чилиэн, аэропорт рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан уонна инженернай-техникай улаһиттариттан.

Попов Николай Васильевич — чилиэн, өрөмүөнүүр-техникай предприниматель рабочайдарыттан, сулууспалаахтарыттан.

Народный депутаттар оройуоннаабы Советтарын исполкомун председатели

А. СУББОТИН.

Народный депутаттар оройуоннаабы Советтарын исполкомун секретара

С. ПОПОВ.

1987 сыл, муус устар 13 күнэ.

УРДУК ЫАМ ДНЕВНИГЭ

Оройуон совхозтарын манньык фермалар, тигэһини үтүрдэр хонтуруоллуур дьордара уонна бириднэлэи ыанньыксыттарыа жөнлөбдөөх сылга үтү ыамын үрдэтэр ийини социалистическай куоталаһыларын үс ыйдаах түмүктөрө манньык буоллурдар. Бастагы колоннада — сыл сабадалаахтыттан бири фуражнай ынахтан төбөнү ыабытара, иккисэ — ол ийинэр кудун тутарга (килограммынан):

ФЕРМАЛАР

2000 кг үөһэ ийрини ийини
«Мая» (Толоон) 189 113

Кырыс I (Хадаар) 106 35
2000 кг ийини
Кыстык Кугда I (Болугур) 361 122
«Юбилейнай» (Болугур) 346 117
«Кустук» (Толоон) 255 68
«Аартык» (Одьулуун) 313 89
1900 кг ийини
«Эрчим» (Одьулуун) 213 97
Кыстык Кугда II (Болугур) 351 145
Сутулаан (Хатылы) 140 49
«Эрэл» (Маралаайы) 282 81

1800 кг ийини
«Чэпир» (Толэй) 252 127
«Сардага» (Соловьев) 351 132
«Сардага» (Болотоно) 228 79
«Эрэмия» (Ильинини) 182 66
«Төрүт» (Толэй) 229 112
ЫАННЫКСЫТТАР
4200 кг ийини
Захаров В. М. (Толэй) 503 258
3000 кг ийини
Филиппов Я. Д. (Сылаң) 492 199
Диодоров В. И. (Болугур) 627 117
2500 кг ийини
Артемьев Д. А. (Болугур) 871 296
Парфенов А. Н. (Одьулуун) 355 136
Дорофеев С. П. (Хайахсыт) 254 81

Чалкин Л. А. (Чыппара) 310 149
2300 кг ийини
Спиридонова М. Е. (Хадаар) 161 54
Никифорова А. А. (Сылаң) 279 104
Шеломова Т. И. (Толоон) 290 113
ХОНТУРОЛЛУУР ДВОРДАР
Үтү маһын физическай көрдөрүүтүнэ
Куула Куул (Одьулуун) 511 168
«Мечта» (Хатылы) 108 94
Кырыс II (Хадаар) 622 172
«Маарыччан II» (Чакыр) 346 184
«Илгэ» (Сылаң) 310 170
«Былаң» (Килэгэни) 342 188
Тобуруон (Маралаайы) 589 300

Тутууга — татими,
хаачыстыбаны!

Матырыаалынан толору хааччынахха

Быыл оройуоннаагы агропромышленнай холбоонка тутууга барыта 3 мол, 833 тыһ. солк. көрүлүбүт. Ити иһигэр хааһыстыбанын ныманан 1 мол, 100 тыһ., баараттаар тарылталаарын 1 мол, 411 тыһ. солкубайдаах тутар-танар үлэһэр толорулуохтаахтар.

Хааһыстыбалар албах наадаах объектары тутууга киирбэтэринэн, үбү кредиттэн ыларга уонна совхозтар байылырын кининэмэтэх үлэһиттэн туттарга күһөһүннэр. Тутууга септөөх ааһы-суоттааһын, былааннааһын суогуутан, тутуулар объектар ахсааннара снл ахсын элбээн иһэр. Ол тутугэр үбү бытарыар, сүрүн фонданы үлэһэ ниллэ-

рин бытаарар. Оттон албах объекта үлэһэтин үлэһит иһини, матырыаалы туһаныга, тизээр-таһар үлэһэргэ ыраакаттары үскөтөр, объектары туттары болдьо-ро уһуур. Ити барыта объектар нодьүүстөрүн наһаттар, совхозтар экономикаларынгар кырата суох хоромуну оҥорор.

Быыл, снл эмиз уруккубун курдук, үлэһит-бигитэр тизийибит — бары источниктарынан тутуулар объектар ахсааннара 100-чөөкэ тийдэ. Эһийд бу дьаһаны бэрэздэтир смалтан быыл тоһө кыяларынан албах объекты үлэһэ ниллэриэхэ наада. ОАПХ совета 1987 сыла 87 объекты государственнай комиссия туттарга былааннаһар. Бу олус кыя-гэһиннэх соругу толоруу совхозтар, тарылталаар, ОАПХ туһааннаах салайааччылар элбэхтик сыраластахытына эрэ снйиһиллэ.

Быыл совхозтарга

1210 сүөһүгэ аналлаах 10 хотон, 450 ныйрей тутар 3 телетини, 5 кормоцех, 7 сүөһүгэ дьаһта, 68 киирнэ, о. д. а. объекттар үлэһэ ниллэриэхтэр. Итиги таһынан 2043 сүөһү тутар 12 хотон реконструкциялааххаах. Ити барыта элбэх фондодой матырыаалы, араас оборудованиены эрбэр. Ону булууга-талыга, хойутааһына суох миастэтигэр тизийдигэ совхозтар, «Агротех», тизээр-таһар үлэһэри салайар иһин, «Агропромэнерго» бысан үлэһинилэрэ наада. Матырыааллары булууталы, тизийи-таһыны билгин да бытаан.

Ааспыт сыла үлэһэ киирбит объектар баһылар үгүстөрүн төрдүс кварталга тутарбыппыт. Ити хойутааһын сүрүн биричиннэтин фондодой матырыааллары хойутаан уонна итэһэ-былааһа аралым, кураан буолан сайынны саамайта-бытастаах бириэмэда ту-

туу үгүс үлэһиттарин онко ытыгы буолбута. Снл бүтэһигэр бэрэ ыксалынан, штурмалаан снтарыллбит объектар хааһыстыбалара мөлөх буоланнар, улахан хоромну тараста. Холобур, сага тутуулуубут уонна реконструкцияламмыт 13 кормоцехын аһардара бу сыла киирэн эрэ баран бордодуусууны биэрди-лэр. Манннык быһаы быыл хатылаһыа суохтаах.

Маннайгы квартал үмүтэһин, Совхозтар уонна оромүөнүгүр-техническэй предприятие, хааһыстыбанын ныманан 132 тыһ. солк. онугар 215 тыһ. солк. тутар-танар үлэһи толорулар. 6 иһартираны үлэһэ ниллэрдилэр. Ол эрээри объектары туһаа биэрин быһаана тоһуна. Болууга 240 сүөһүгэ аналлаах хотон, Хаһахыкка 2 иһартиралаах олоһор дьаһ нийгэр снтарылл-бөккө хааллылар.

Тутуу маһын бэлэмнээһин уонна миастэда тизий-ди олус бытаан. Лилорамаалар сангарды үлэһээн эрэллэр. Былаан быһытынан, хаары бат-таа 26,8 тыһ. кубометр мас иһаритхэрдиттэн

баара эрэ 8,9 тыһ. кубометр иһарда. Хааһыттан таһар иһигэр мантан хаалбыт бириэмэда эһи үлэһит иһини туруоруохха, техниканы эһиэххэ, маастабай су-бүтүннүттары тизийиэххэ.

«Якутаропромстрой» мехколонната ОАПХ объектары кварталлаа-ры былаанан тутар-танар үлэһэ 100,1 бары-һыан толордо. Мында-байыкка 25 автомашына киирэр гараһын үлэһэ киллэрдэ. 4 тыһ. кубометр маһы площадкыларга таста. Ити матырыаал олус ардыах. кини үлэһин нэмэйгэр ханан да эппиттэбэт. Оттон мехколонна 1987 сыла-лаагы маһын фондата үмүтүүгэ хаалла. Адыс да фондата суох олоһолор. Мантан салгыма-чальник Н. О. Пахомов эһи мас булар суоһу-ры тобулуохтаах. Оччо-дугар эрэ тутуу татима, түргөтиз, капиталнай уугулар былаанаммыт нодьүүү кэмгэр биэр-иэхтэрэ.

И. ПЕТРОВ,
ОАПХ тутууга иһе-нерин эбэһиннэһин толорооччу.

Киниэ Экраннарга —детектив

Режиссер Александр Гордон, «Схватка в пурге», «Двойной обгон» диэн кинофильмнэрин. «Кри-на» диэн телефильмин курдук, «Мосфильм» студия уһулуубут кэтит экраннаах өгүбөх «Выкуп» диэн сага үлэ эмиз көрөтүгүнү тардар сыгы-сикеттаах. Манна биһр ардаа дойду террориста-рын харага дьайыһаарын уонна ону утары «Советская авиация» үлэһин советскай шюфердар, кинг-лэр чех биһр идэлээхтэ-рин хорсуу, үтүө быһыы-лара көрдөрүлүр. Детек-тив ороолларыгар — Борис Щербанов, Эммануиль Ви-торган, Ирина Мерликан уо. д. а.

...1944 снл. Остоох ди-рин тыһыгыгар капитан Долгинцев (актер Ремиги-юс Сабулис) командир-даах эр саһалаах совет-скай разведчиктар болох-төрө ытыллар. Кини сыла: Аляна хайалары-гар ханна эрэ кистэлэги-нан тутулуубут уракоһай руда ысылаатын булуу уонна суох оноргоу. Лиэ-та героидара ити күчүмэ-дэй соругу толоруохтары-гар дигри үтүс ыар ээ-һадыр көрсөллөр. Одес-сатаагы студии Сергей Наумов снэһиннэ туруор-бт. «В двух шагах от Рая» диэн өгүбөх хар-тыһынатын ис хоһоһо иһиниһ.

...Ус фашистскай батөс-туох да буруйга суох эдэр арабы кыһалымы кырбаан баран айданнаан иһэр по-езд туһунгүнэн бырадал-лар. «Лилэ — Париз» по-ездка буолбт бу сирей-харада суох быһыы кыра-кый французскай куораты долгутар, ол снлэстийе-тин садалаабыт комиссар Кутюрбе курдук чыһынай дьон уонна олохтоох ре-акционердар иһи ардыла-рыгар кырыктаах хабы-рейсыны үскөтөр. Бы-һыы-майгы тыһаан, чы-гыраан иһэр... Франция инспектора ф и с т а р ы и «Адский поезд» диэн өгү-бөх бу хартыһалара расиһы утары охсуһуу тематын чаһылхайдик арыһы иһи Москутата-аы XIV Бүтүн аан дойдуга-ады кинофестиваль иһо-ринтын Анал бирийиһи ы-быта, фильм сценарийин автордара Роже Ален уон-на Жан Кюрглен СССР Суруйааччылары соһуун дипломунан наһараада-ламмытара.

«6000 километров стра-ха» диэн итальянскай уон-на кенийскэй кэтит экра-наах өгүбөх киниэ Италия профессионаллара — аа-тырбыт Поль Старк уонна спортистубуһун иһи үө-рээччигэ Дико Масси кыт-тыһаах Монакода уонна Кенияда буолбт аан дой-дутаагы автомобильнай күрэхтэһин снһэргэһэр. 6000 километр усталаах куттал... Старк экипаһа финиш кэлэрэ иһи эрэ километр хаалбытын кэ-нэ... Дээ иһин киноэк-рантан байыдыт көрүөх-хүт.

Баһаалыста, киниэ эй-гэтигэр маалдытаан!
С. ДАНИЛОВ.
Редактор
Н. Е. МАКАРОВ.

ЖУРНАЛ «ОЛОХ»

Малдыттарбыт — соморсунар

Чакырга маллыы Амма оройуонун Соморсууну бичаттара малдыттан бардылар. Концерт садалаһан иһиннэ малдыт-тарбыт кинилэр киилиһк-тэригэр уларыта тутуу, түрүктэти хайдах кыл-дырыллар эрэрин билгннэ-нэрдилэр, байылырын нэ-һиһкэтирин историкатын-тан кэсэстэлэр.

Көрөөччүлэр соморсу-нар концертдарын бөркө астыһыллар. Республика фестивалын лауреаттара Тамара Григорьева, Та-тьяна Авакумова ырыа-лара, кинилэр бэлэмнээ-бит «Вымыбар», «Сү-түн», «Сыһыан» диэн са-тирическай сценалара, Антоһина Варламова ту-руорбт үгүсүлэрэ биһ-рэннэхтэрин биһирэннэ-лэр.

Н. ФИЛИПОВ.

Чехословакияда. Брнода Я. Е. Пурине аатынан университет медицинскэй факультетын лабораториягыр искусственнай сүрэхтөөх опытной коза 160-тан таһаа хонукка турда. Сүрэхин үлэһин ЧССР специалисттарынан айыллыбыт аналлаах ап-параттура салайар. Коза добуобуйатын туруга үчү-гэй.

Снимокка: искусствен-най сүрэхтөөх Ганнабал диэн коза.

ЧТК—ССТА телефотога.

руу иһин толорулар кви-танцияда сакаас хаһан бэлэм оҥоһулуохтаага ыйыллыбат. Ити үлэһи дьаалатынан уһуннары-га ук биэрэр эрэ буолба-тах, былааны толоруу кырдьынтаах буолуутугар, суһал сакаастары толоруу иһин төлөбүр эһиэ му-һаагы үскөтөр. Ылан кө-рүбүт химическай ыраа-стааһыны. Снл бастагы кварталын устата таһаы химическай ыраастааһын

Эһигини хайдах хааччыалларый? Прейскуранынан көрдөххө

уонна кырааскалааһын иһин барыта 162 солк. 58 харчы ымыллыбыт. уонна бастагы квартал-лаагы былаан толорул-луутугар киллэриллибит. Оттон сакаастар бу ий 3 күнүгэр эрэ Якутскайга ымытыллыһтар. Сакаас-чыттар ону хаһан ыла-лара биллибэт.

Былааны оҥоһулла иһик үлэһэн толоруу хо-лобура бу эрэ буолбатах. Биллэрин курдук, управ-ление биһирдигээн дьон мотоцикларыгар быстах оромуну оҥорохтаах. Оттон ол кыһыгыны ий-дарга, үлэһит миастэ суоһунан, кыаллыбат. Онуоха управление са-лаалтаа үлэһит устулу-буһаны туһарар онугар атын, чыһыны суолу то-булбт — киниэһэ саһаас чаһы атыһымыр, оттон төлөбүрү өрөмүөнү ыһ-пыт курдук ыла. Итин-ник ымыланан 1986 сыл тохсунуу, олунуу, ал-тынны, снйиһи, ахсын-ны, 1987 сыл тохсунуу уонна олунуу ыйдарыгар киниэһэһэн барыта 903 солк. 34 харчы ымыл-лыбыт. «Толорулуубт» үлэ иһин маастардарга 25 бы-рыһаһынаах (надбанка-лар). «коэффициенттары киллэриһ түрүн» 495 солк. хамнас төлөмүт. Хаһа да нэстүбэт саһаас ча-һы төһө баһарар сыла-ада атыһалаһан бадалаах, кы-

һалдалаах төһө да элбэ-һин иһин, өгөнү иһинни суолунан оноргоу тохто-тулуохтаах. Маастарда-га үлэһит устулуобуйаы тарийин боншуробун бы-һаарыахха.

«Харчы ахсааны тап-тыр» диэн норуонка бэр-тэхэй этин баар. Ити сүтүгү-уугуу кытта үлэ-лээччилэрэ, ол иһигэр уп-равление приемчиктары-гар, маастар-контролеры-гар эмиз сыһааннаах. Ман-

на араас биричиннэһо-ни оҥоһулуубт онко иһин арыт ордук, арыт итэ-дэс төлөбүр ымыллар. баста-тан туран, кинилэртэн ту-тулуқтаах. Холобур, 1987 сыллааха 451127 №-дээх квантициянан тигиллибит «банан» типтээх бүрүккэ-тин тигилэ биһо уусту-гурдар элемент иһин кли-ентэн 0,90 харчы снтар ымыллыбатах. Кыһыгы соһ снтар кииргэлэ тигин иһин 2 солк. 43 харчы эмиз төлөтөрүлүбэтэх. Оттон, чуолаан, иһинни уустугуруулары тигини истэһиннэһ элбэх күнү-дэһын сүтөрөр, улахан саһабыл наада. Итиннэхэ приемчик болдомтолоох буолара эрбйиллэр.

Атын биричиннэһи квантициялары сыһаа то-лоруу буолар. Фотографий сыаһар барыта 60 кванти-ция бэрэбизирэлэһэ. Васта-ны улахан алдаһынан иһи клиентэ биһр кван-тиция толоруулары ыйы-лыһа. 858074 №-дээх квантициянан иһи комп-лект иһин (биһр отчеты иһи курдук көрөн) 7 солк. 80 харчы ымыл-лыбыт. Оттон, дингэр, биһр отчеттоһ иһин 2 солк. 40 харчы (хаартыс-ка «кэмийэ 9х12») онто атын 11 эһи хаартыска-лар иһин 30-уу харчы уопсайа 5 солк. 70 харчы ымыллыахтаах этэ. Кос-төрүн курдук, клиентэн 2

солк. 10 харчы ордун ымыллыбыт. Эбэтэр 858106 №-дээх кванти-циянан 24х30 кэмийдээх снимок иһин 11 солк. 70 харчы ымыллыахтааһын (биһр сүрүн снимок иһин 7 солк. 20 харчы, атын 5 эһи снимоктар иһин 90-уу харчы) онугар клиенттан баара-суоһа 8 солк. 70 харчы ымыллы-быт.

Маннааха приемчиктары уларыта-тэлэригэ тутуу сүрүн биричиннэһи буо-лар. Приемчик даһаны, клиент даһаны төлөбүр туһунан билгилэрэ итэһэс. Эһиэ ити биричиннэһи бөргөһэ тигиллэр сыһа-ныгар киирбит вэтин иһин 1986 сыла 108 бөргөһэ, 1987 сыл бастагы квар-талыгар 56 бөргөһэ, сыһа төлөбүр онторуу-лан хас биһрдин бөргөһэ-тигэр 8 харчы ордун те-лөтөрүлүлэн уопсайа 13 солк. 12 харчыга тэһэс-пэит. Прейскураны снтар көрөһпэт буолууга өсөс биһр холобур. 60 размер-даах бөргөһэлэр иһин 20 быһыһылаах надбанка ааһыллыбыт. 1987 сыл бастагы кварталын уста-та тигиллибит иһинни 24 устууна бөргөһөттөн уоп-сайа 53 солк. 61 харчы надбанканы аарыһан киллэриллибит. Надбан-каны ааһын 60 размертан уһуһа буоллаһына эрэ оҥоһулуохтаах этэ.

Оройуоннаагы сыһааны, тарыбы бэрэбизирэһин комиссия түмүктэрэ Саха АССР Сыһаада комиссия-ны коруттүгэр ытылыһ-нылар. Нэһилиһиннэһи соһуһаага суох ымыллы-быт харчы республика бюджетыгар угулуохтаах. Оттон олохтоох управ-ление салаалтаа нэстүбүт итэһэстэри туоратарга су-һал дьаһаллары ыла-ра эрбйиллэр.

М. ОКОНЕШНИКОВА, эргизэн быраабылатын, сыһаалары уонна тари-бы тутуһууну конту-руоллуур оройуоннаагы комиссия председателэ.

Р. ШАПРИНА, комиссия председателин солбуһааччы.
В. МАКАРОВ, народнай контуруол оройуоннаагы комите-тын чилиһэ.